

LIBERTATEA

Abonamentul:

Pretul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Gărgărițele opărite...

Știți cum bijbăe gărgărițele pe grîul ce-a stat ani de zile înădușit în coș, dacă îl tinzi vara la soare?...

A-ți băgat de samă cum gonguțele aceste cari să prăsesc pe nesimțite în boabele de grîu, mîncînd tot cuprinsul făinos al grăuntelui până rămîne numai coaja, — încălzite fiind de razele soarelui, simțind căldură ies voioase la suprafață și umbli ca turbate de ici până colo pe straele cu grîul tins... dar' numai până e soare. Cum dau umbrele nu mai vezi una. Unele din ele să trag încet părăsind grîul aerizat, spre coșul cu grîul vechiu, altele să ascund iarăși în grăunțele din care au eșit... și rod, rod mai departe fiind în stare să nimicească în felul acesta magazine întregi de bucate.

Economul bun cînd vede că gărgărițele să plimbă mai cu poftă pe țoalele cu grîu scâlzîndu-să în arșița dogoritoare, varsă pe ele apă clotoțită, le opărește — și scapă de goangele spurcate.

O astfel de strașnică opăreală a gărgărițelor, a gărgărițelor cari rod însă în miezul neamului nostru, s'a săvîrșit în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel la Caransebeș, prin alegerea de episcop a preacuviosului părinte Dr. Traian Bădescu, și de candidatul gărgărițelor burdiste.

Să vedeți D-Voastră acum după opăreala venită de neașteptate, cum să zvîrcolește, cum să zbate neputincios întreg neamul gărgărițelor noastre împărțite în

două soiuri: gărgărițele burdiste, cari bîntue mai ales prin bănat și gărgărițele ardelenesti numite și gergelyițe cu matca în Cluj.

Mai cu seamă gărgărițele burdiste să simt arse rău de apa fierbinte ce a fost turnată pe ele în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel.

Nu numai ura, disprețul și gustul de păruială — dar și mila te cuprinde par'că cetînd săcătura de foaie a gărgăroiul Burdea: »Severinul«, după alegere.

Iți pare că vezi naintea ta slugoiul, pe care la plătit stăpînu-său să fure cucuruzul din cotărca vecinului, cum tremură de frică, că auzind stăpînu-său de neizbînda lui, îi va trage bucătura păcătoasă dela gură, și îl va alunga...

Par'că vezi pe făcătorul de rele prins cu mîta în sac, cum, muștrîndu-l conștiința, îndrugă făr' să-și deeseama de ceea-ce școate din gură, cîte verzi-uscate toate, și nu să sfiește nici de cea mai obraznică minciună, numai să scape din belea.

Cam astfel de păreri scormonește în omul cinstit și de omenie »Severinul« lui Burdea, după alegere.

Auziți numai ce să scrie acolo: »Noul Episcop Dr. Ios. Traian Bădescu în genunți naintea lui Burdea! (Asta-i titula)!

Urmează:

»Dr. Iosif Bădescu n'a așteptat să treacă nici chiar 24 de oare după alegerea de Episcop și s'a și prezentat naintea feții »Măriei Sale«: Constantin Burdea. S'a prezentat pentru-ca să-l roage pe »Măria-Sa« să i-să aplece, să-i imploare (ceară) ajutorul fără de care, — lucru de sine

înțeles, — dînsul, alesul intransigentilor (neîmpăcaților) naționaliști — este pe deplin convins, că nu poate ajunge la mitra episcopescă. A recunoscut și s'a rugat de iertare (în palmă n'a căpătat?... Red.), că a comis greșală, cînd a asmuțat oamenii săi ca să-l terfelească în noroi, dar' recunoscîndu-și acum greșala face solemne promisiuni, promisiuni (făgădueli) întărite cu cuvîntul de onoare a unui Episcop ales, că toate aceste greșeli să vor îndrepta spre bine, și că în viitor dl. Constantin Burdea va domina, atît în biserică, cît și pe terenul politic, neconturbat de nimeni«.

Am fi cei mai de rîsul lumii, dacă ne-am încerca cu un cuvînt barem să răspundem aiurărilor gărgărițelor burdiste, opărite. Doamne ferește! Nici nu de aceea reproducem doară minciunile de mai sus, ca să prindem cumva vorbă cu »domnii« dela »Severinul«. Nu.

Noi cu totul altceva vrem. Ne gîndim și azi la iubitul și bunul nostru popor. Ce să va alege de sufletele nevinovate curate ale țaranilor nostri, cetînd zilnic mirozenii și mai cu coarne ca cele de mai sus, prin foile plătite de guvern, »Lumina«, »Severinul« și »Ungaria«, — cari intră pe furis în casa românului?

Nu-i mult de cînd își varsă veninul »Ungaria« lui Moldován Gergely, »Severinul« lui Burdea-Ionescu și »Lumina« jidanului Șalushinsky, în trupul neamului nostru. Și pot ei oare arăta otrăviri mai de înșămîntate, până în zi de azi, în proporție cu modul lor ușor și fără judecător pămîntesc de-a otrăvi?

Gîndurile astea ne stăpînesc.

Căci fițiucele susnumite au năpădit azi toate ținuturile noastre.

S'au vîrît în casele românilor bănațeni întocmai ca și în a acelor de pe țara Olteului.

Apoi Bihoru săracu geme de »Lumini« și »Ungării«.

Otrava aceasta să poate căpăta din poticele din Cluj, Budapesta și Caransebeș, pe nimic.

Căci foile gărgărițelor merg pe nimic la casa românului care le primește. Pe bani ferit'o sfîntu să le cetească cineva. — Și noi nu băgăm de samă cum suntem înșelați.

Le primim și le cetim crezînd că facem un bun »geșeft« cetînd gazete »gratis«.

Așa-i Românul!

În felul acesta rod azi gărgărițele noastre în grîul ales al neamului...

Iar' noi, nepăsători, ne lăsăm, să ne roadă. Par'că suntem legați la ochi și nu vedem nimic ce să petrece în jurul nostru.

Nu vedeți oameni buni cum s'au înmulțit gărgărițele? De ce le suferiți între voi? De ce nu le opăriți pretutindenea, cum le-au opărit la Caransebeș?

Căci de le ve-ți tot lăsa și în loc să le stîrpiți le prăsiți, va fi vai și amar de soartea voastră.

Ve-ți păți în tocmai ca grîu.

Vă vor roade tot ce-i bun, tot ce-i miez și nu vor lăsa din voi, decît coji — pe cari apoi ușor le va lua vîntul pe aripele sale și le va risipi în văzduh.

La cîte-o alegere de acestea ies mai ales la iveală gărgărițele noastre, întocmai

ca cele din grîu, dacă tinzi grîul la soare.

Nainte de alegeri îți pare că nu vezi decît una sau două, întocmai cum e și cu cele din grîu, până-'i grîu în coș.

Văzuta-'ți la Caransebeș ce-a fost?

Pe cînd floarea Bănatului era în jurul protosincelului Dr. Badescu, în ceealaltă tabără găsim nume cu totul necunoscute, pocite, afară de numele dlui general Cerna și baron Duca.

Cine a mai auzit vre-odată de numele celorlalți?... Nu i-a știut nimenea, întocmai ca pe gărgărițele cari stau ascunse în grăuntele de grîu.

La alegerea dela Caransebeș, simțind burdiștii căldură, au eșit la suprafață. Bijbăiau și să zvîrcoleau chiar ca gărgărițele pe straele cu grîul la soare. Iar bănătenii din jurul lui Dr. Badescu, nu ca cei dela Oravița, au făcut asemenea economului bun:

Cînd să rățoiau și să zvîrcoleau burdiștii mai tare, atunci i-au opărit — întocmai ca pe gărgărițe.

Și, bine au făcut!

De vreți Români să ajungeți zile bune și să nu vă sufle vîntu ca pe cojile de grîu mîncat de goanje, opăriți pe tot locu gărgărițele și gergelyițele cari mîncîndu-vă pe voi, nu voesc alt ceva, decît să se îngrășe ele!

Alungați din sînul vostru pe toți răzvrătorii neamului!

Ce folos că vă știți arătaura și pizma între voi numai, unul față de celalalt, dar cînd e vorba de *rengații* cari numai binele nu vi-'l vreau, nu ziceți nimic.

Vă pitulați, tăceți molcom și îi lăsați în pace.

Dacă în trecut, cînd erau poate vremi mai bune, străinii ne-au cinstit, tocmai pentru-că alungam și desprețuiam tot ce era putrigai, azi cînd puroiul să întinde tot mai tare pe trupul neamului nostru, ne preumblăm la braț și alegem de deputați pe cei ce ne otrăvesc...

Umilința și frica ne stăpînește pe noi, cei cari ne fălim că suntem scoboritori dintr'un neam atît de mare!

Vouă *învățătorilor* români vă este frică să respingeți să nu primiți la casa voastră o »Ungarie« un »Severin«?... Vă temeți că Burdea ori Cherguț vă spune lui Apponyi?

Oare să avem și *învățători* de aceia?

E trist, dar trebuie să recunoaștem, că: avem!

Voi ceialalți români de omenie, preoți și nepreoți, de ce vă umiliți? De ce știți voi respect de gărgărițe? Nu știți că gărgărița omului n'are ce-'i face?

De ce lăsați să vă vină la casă foile acestea?... Pentru-că nu trebuie să plătiți nimic pentru ele?...

Nu vi frică că vă înțapă cu acul lor veninos?

Nu gîndiți la aceea, că puiul de șerpe azi încă amorțit de frig ca mîne poi-mîne vă poate mușca?...

De cei cari sunt în curat cu lucrurile, nu ducem par'că așa frică mare.

Dar cîți sunt Doamne de aceia cari n'au văzut în ochi altă gazetă românească decît „Lumina“ lui Kossuth și »Ungaria« lui Moldován.

Ce va fi de capul acestor oameni, ce va fi de sufletul lor?

Te cuprinde mila cînd te gîndești la ei și ți-'i jeleștiindu-'i de un sînge cu tine. Îi vezi cum să bolnăvesc și nu le poți ajuta!

Cum să și ajuți aceluia care nu să ajută el pe sine și aceluia care *să vede rătăcind, dar' nu-'i primește sfatul bun?*...

La moartea unui astfel de om să nu te bocești, căci e vrednic de moartea sa!

Nu lăsați dară să-'și depună ouăle puținele gărgărițe, pe cari le avem azi, în grîul ales al neamului, iar din grîul cu neghină și gunoaie, unde și-au făcut deja cuibarele, stîrpiți-le acum, căci de le ve-'ți lăsa să se înmulțască, va fi prea tîrziu...

Fapta săvîrșită de fruntașii Bănatului s'o ținem

— și pe viitor cînd vom ajunge iară față în față cu rengații nostri (căci de asta nu vom scăpa!), să purcedem totdeauna ca la Caransebeș!... N. D.

UNELE—ALTELE

Vizita principelui nostru de coroană la Sinaia.

— Eu știu tot și văd tot. —

În mijlocul sărbătorilor ce s'au făcut cu prilejul vizitei la Sinaia a moștenitorului nostru de tron, ca o continuare a celor spuse de noi în rîndul trecut mai dăm unele știri interesante, cari aruncă o lumină viuă asupra zorilor zilelor ce vor să vină.

În 13 Iulie n. a. c. Arhiducele a primit în audiență la castelul din Peleş delegația românilor de obîrșie dela noi, dar așezați în România. Moștenitorul de tron a primit cu deosebită bunăvoință delegația compusă de domnii: Dr. Dumitru Popovici, Ioan Scurtu și Nicolae Mircea. Delegația i-a predat o scrisoare omagială.

Principele de coroană, pe lingă călduroasa primire între altele a spus delegației:

„Eu știu cît sufăr Români Transilvăneni. *Eu știu tot și văd tot.* Știu că pe drumul cel l'am făcut ca să vin la Sinaia, Români au voit să mă vadă; eu știu că în dosul fiecărui arbore să ascundea un jandarm și cite un pretor cari îi opreau.

„Știu că Români au fost totdeauna credincioși casei domnitoare și fiți siguri că veți căpăta dreptate“.

Archiducele și dșoara M. Ionescu.

În aceeași zi, după primirea delegației Românilor transilvăneni, a fost prezentată, moștenitorului nostru de tron, de către însăși Regina României, domnișoara Melania Ionescu, fiica notarului din Ciuci, comitatul Aradului.

Alteța Sa a întreat-o de unde e?

— Sunt Româncă din Ungaria, Alteța — zise d-șoara Ionescu — și mă simt fericită că Vă pot saluta.

— Sunteți pentru întâia oară în România domnișoară? Întrebă archiducele.

— Da, Alteța, pentru întâia oară, și am venit cu prilejul acestor sărbări.

— Aveți un frumos costum național, din Ungaria l-ați adus?

— Da Alteța, din Ungaria!

M. Sa regina, care era de față la această conversație, întrebă apoi pe dșoara Ionescu, dacă știe ungurește.

— Da, știu, — răspuse dșoara Ionescu.

Regina rugă apoi pe Archiduce să vorbească ungurește cu dînsa.

— Spune-mi — zise Archiducele vorbind acum ungurește, — din care părți ale Ungariei sunteți?

— Sunt din comitatul Aradului din comuna Ciuciu Alteță! răspuse dșoara Ionescu tot ungurește.

— Ce e tata dtale acolo?

— Este notar!

— Cu cine ai venit în România?

— Cu fiica primarului de aici, care este măritară în Arad! (Dna Marilina Bocu).

Conversația fu întreruptă apoi, căci să alcătuia un grup al familiei imperiale și regale pentru a fi totografiat și Archiducele fu iuvitat să ea parte.*

După aceea Archiducele s'a apropiat din nou de d-șoara Ionescu și a început firul convorbirii cu dînsa tot în ungurește.

— Români din Ungaria au și ei așa frumoase dansuri naționale? — întrebă Archiducele.

— Da, Alteța, unele dintre acestea cari s'au dansat mai nainte sunt dela noi, să numesc Lugojana-Ardeleana și Hațegana.

Da? Sunt foarte frumoase — adăogă Archiducele.

— Imi pare bine că te-am cunoscut d-șoară — zise pe urmă Archiducele — întinzîndu-i mîna.

— Eu sunt fericită Alteța, pentru-că noi Români vă iubim așa de mult!

— Mulțumesc! Mulțumesc! — zis — strîngîndu-i înc'odată călduros mîna.

Scornituri.

Încolo știrile cu ruperea steagurilor ungurești, aduse și de noi în numărul trecut al „Libertății“, sau dovedit de niște scornituri răutăcioase ale foilor ungurești, făcute anume ca să-'și poată da mai bine amarul pe față. Acum desmint și ele.

La inspecția armatei, după defilarea trupelor, Archiducele s'a adresat către prim-ministrul României, dl Ionel Brătianu și felicitîndu-l îi zise:

„Dacă toate trupele din armata română să aseamănă cu batalionul 3 de vînători, atunci ferice de această țară și de viitorul ei!“

S'au făcut de ris.

O foaie ungurească din Pesta, despre care să știe că e ținută cu bani de ministrul trebilor din lăuntrul țării, dl Andrassy, a telegrafat prefectului (fișpanului român) de Prahova, întrebîndu-l că ce măsuri a luat pentru pedepsirea celor ce au rupt steagurile ungurești.

Prefectul român i-a răspuns că: „Poporul românesc a sărbătorit cu toată inima pe Archiducele și că sărbările s'au desfășurat în cea mai mare liniște.

Piccarca.

Mercuri, în 14 Iulie cu trenul de seară, Archiducele a plecat îndărăt. Pe peronul gării, nainte de

plecare, dsoara M. Ionescu, a dat soției Archiducelui un buchet de flori, pentru care Archiducesa i-a mulțumit frumos, stringându-i mâna calduros.

La plecare Principele s'a sărutat cu M. Sa Regele României. Iar M. Sa Regina și Princesa Maria l-au sărutat pe obraz. Publicul a izbucnit în aplause. Pe tot drumul dela Sinaia până la Predeal, din distanță în distanță erau așezați oameni pe de laturea șinelor, cu facile în mâni, luminând calea și văile minunate ale Prahovei.

Archiducele va învăța românește.

Mai nou să spună, că în timpul convorbirii cu delegația românilor ardeleni, Archiducele spunea că-i pare rău că nu știe românește, făgăduind totodată că-și va da silința să învețe limba română cât mai curînd.

Armata României.

O foaie din Viena: „Neues Wiener Journal“ scriind un frumos articol despre armata României, spune între altele că, după aplicarea noii legi, România va avea 528.000 de soldați bine instruiți și 340.000 de oameni cu instrucția de lipsă, adică cu totul 868.000 oameni.

Regele Angliei

la împăratul nostru.

Eduard, regele Angliei, în drumul său spre Marienbad, va cere în 10 August pe împăratul nostru Francisc Iosif I. la Ischl.

Nemții din Bacica

și legea lui Apponyi.

Ziarul nemțesc „Bacs-Bodrogher-Zeitung“ scriind într'un articol despre legea lui Apponyi, zice următoarele: „După legea lui Apponyi dacă 20 procente din școlari sunt unguri sau dacă părinții lor doresc, învățămîntul trebuie să se facă ungurește. — Astfel în Apatin, oraș curat nemțesc, în școală să învețe numai ungurește. Nemții cari aduc jertfe mari pentru școală, nu au nici un folos pe urma școalelor lor. Copiii — zice numitul ziar, — părăsesc școala în care abia aud limba lor maternă. Pentru ce? Pentru că nu învețe în limba lor pe care o folosesc în viață. Ce rezultat e acesta în asemănare cu marile jertfe de bani ce aducem? Copilul morfoleşte în fața învățătorului lecția învățată cu multă trudă, ca copiii cari la slujba bisericăscă catolică îngină cuvintele latinești fără ale înțelege. Și așa să fie bine și drept?“

Ne pare bine că să mai trezesc și nemții „din somnul cel de moarte“, dar numai de n'ar fi așa sfioși. De-ar eși odată și ei cu arama pe față. Nu să iee după Sașii noștri în Ardeal cari sunt cu doi bani în trei pungi.

Credem din cele de mai sus că nemții din Bacica asemenea celor din Bănat sunt și ei mai tari la suflet, ca Sașii. Vom vedea.

Limba faptelor.

— Din părțile Dobrei. —

„O!... lumină,... lumină, tu ești începutul și sfîrșitul vieții noastre pămîntești“. Da, lumina e totul; ea ușurează soarta singuraticilor și ridică popoarele, incununîndu-le cu ademenitorul nimb al slavei. Toate tind spre lumină și căldură. Căci numai acestea două dau adevărata viață.

Viață fără de ele ne-am putea oare închipui? — Nu! Viață fără lumină și căldură (mînte luminată și inimă caldă) nu vrednicește numele de *viață*, ci e numai o vegetare animalică, o tinjire fără bucurii și fără dureri mari.

E acesta un adevăr astăzi îndeobște cunoscut, adevăr ce-a picurat și de pe buzele marelui poet al Germanilor, Goethe, care și în clipele morții sale, a avut pe buze cuvintele: „Lumină!... lumină!... mai multă lumină!“

Pătrunși de acest adevăr, de glasul acestei porunci a vremilor noastre, fruntașii poporului nostru din tractul Dobrei sub scutul despărțămîntului Asociațiunii au luat laudabila hotărîre, care e totodată și o datorință a tuturor celor ce astăzi să simt chemați de fruntași, — de a colinda satele, în numele culturii românești, urmărind idealul de a căuta, prin tact, prevedere și înțeleaptă răbdare — delăturarea atîtor rele și păcate mari naționale — cari ca o pecingine îngrijitoare rod vrăjmaș trupul încă sănătos al neamului nostru.

Aceste scăderi trebuiesc arse cu fierul roșu al unei vreri luminoase și stăruitoare! Și dacă nu să vor putea nimici cu totul, ele trebuiesc cel puțin micșorate, căci la din contră vom avea ca mîne nenorocul de a vedea ridicîndu-să rînduri nouă de oameni tot mai slăbănoage, mai abătute, mai puțin în stare a să împotrivi „tuturor durerilor din lume“, cari apasă asupra umerilor nostri. Cu toții să ne angajăm la apostoliceasca muncă, jertfitoare făcătoare de minuni a: *luminării sufletelor, a formării și întăririi conștiințelor românești* prin vraja povestirii trecutului nostru.

S'ascultăm nădejdea tremurată în vers, legată de munca desrobitoare a „eroului străbun“ și căutată de poporul nostru în trecutele vremi de glorie... neresplătită:

Din robie și din somn
Scot un neam ca să-i fac domn,
Că el domn a fost în țară
Și-acum vreau să fie iară!“

Înălțarea poporului și introducerea lui în drepturile ce le-a perdut nu din slăbiciunea lui, ci în urma răutății altora!

Să curățim și întărim sufletul poporului, dacă voim

să putem privi cu încredere și mîndrie la norocul triumfător al zilei de mîne...

De atari gînduri și năzuințe cinstite au fost călăuziți Duminecă în 11 Iulie n fruntașii poporului românesc din Dobra și jur, cînd, în frunte cu însuflețitul protopop, Iosif Morariu, au făcut o excursie culturală la Bătrina. S'a vorbit aci poporului, frumos, în termeni populari aleși, despre trecutul neamului nostru, — din partea zelosului protopop. S'au putut auzi, de toți, cei ce voiau să audă, — sfaturi frumoase, luminoase și actuale... dureros de actuale.

Absolventul de teologie Ilarie Sirbu, luînd apoi cuvîntul, a dat povețe cumînți, îndemnînd la îmbrățișarea călduroasă a învățaturii și mîntuind așa de frumos, cu maxima:

„Cu armele științii înarmă mîntea ta,
Ea singură, Române, din chin te va scăpa!“

Stimă și respect celor ce vorbesc prin limba... faptelor.

Argus.

Din străinătate.

Persia. Din încălcările constituției persiane de către însuși Șahul Persiei au urmat conflicte între el și popor. O ceată de revoluționari numiți naționaliști cereau restabilirea constituției. De aci frecări ba și lupte sîngeroase între ei și partizanii Șahulului. Nici chiar guvernul persian n'a mai voit să-l recunoască pe Șahul. Atunci a cerut ajutor Rusiei și Angliei. Nu i-au dat. Pe urmă a fost detronat. A scăpat în palatul conzulatului rus. În locul lui a fost proclamat de domnitor fiul său Mirza, care e de 14 ani numai. Viața și avutul fostului Șah sunt în siguranță. El va fi-acum numit de mare duce rus în Caucaz.

Grecia. Mari nemulțumiri în armată din pricina principilor greci, cari ocupă posturile cele mai bune în armată. S'a organizat o bandă de revoluționari. Au fost descoperiți la vreme. Guvernul și-a dat abdicerea.

Tot între Grecia și Turcia s'a ivit unele neînțelegeri. Mărul de ceartă a fost insula Creta. Războiu n'o să fie. Il înăbușă marile puteri.

Tot în Grecia au fost mare cutremur de pămînt. În provincia Elis în apropiere de Olimpia au fost nimicite mai multe sate. În unele locuri eșiau fla-

cări din pămînt. Până acum sunt scoși de sub ruine 200 morți și 100 răniți.

Serbia, iară e neliniștită. În mai multe orașe s'au format comitate, cari împart manifeste și apeluri către popor, ca să detroneze dinastia (casa domniitoare) Caragheorghievici.

Rusia își organizează de nou armata. Planul le e să aibă o armată cu care să poată impune puterilor.

America. În Statele Unite, în băile societății „Standard Steel“ din Butler (Pannsylvania) a izbucnit o grevă. Mii și mii de lucrători au rămas pe drumuri fără adăpost. Greva e în curgere.

Francia.

Căderea guvernului francez.

Din Paris sosește următoarea știre:

Guvernul francez în frunte cu Clemenceau, președintele consiliului, după-ce aproape trei ani de zile a stat la cîrma Franciei, a trebuit să-și dea demisia, în urma unor frecări întîmplante, zilele aceste, în dieta Franciei.

Pricina căderii este ședința dietei din 20 a lunei curente, în care Cabinetul Clemenceau a suferit o înfrîngere, prin faptul că cu privilegiul votării bugetului marinei a căzut cu 171 de voturi față de 212 ale opoziției. După publicarea rezultatului, Clemenceau s'a sculat împreună cu ceilalți miniștri și a părăsit sala de ședințe între strigătele de bucurie ale celor din tabăra contrară, cari sunt mai cu seamă socialiști. Înfrîngerea guvernului să datorește împrejurării că 67 deputați de-ai guvernului au lipsit dela ședință.

Foi potrivite pentru popor sunt:

„Libertatea“

cu „Foia Interesantă“ și „Tovărășia“

pentru cari deschidem abonament și pe jumătatea a doua a anului 1909, cu prețurile din fruntea foi.

Prețul acestor foi e: **8 cor. pe an!** Plugarilor să dau cu preț scăzut la **5 cor. pe an.** Pe jumătate de an: **4 cor.,** țaranilor **2 cor. 50 fil.**

Pentru *America* 2 și jumătate dolari pe an!

Goreșpondență.

Adunarea despărțământului Blaj.

Despărțământul XI. Blaj al „Asociațiunii” și-a ținut adunarea în 12 Iulie (ziua de Sânt-Petru) în Șoroștin, fiind de față un foarte număr public din împrejurime.

După cetirea rapoartelor obișnuite s'a făcut propunerea din partea dlui profesor Precup, ca să se înființeze cit mai multe școli de adulți (cu neștiutorii de carte). Propunerea a fost primită cu drag.

A vorbit cu multă măiestrie și la inima poporului și dl deputat Dr. Iuliu Maniu.

S'a cetit apoi de cătră dl Domșa din Blaj conferența dlui Ciura „Eminescu și literatura populară”. Cred că nu mai e de lipsă să scriu cât de frumoasă, cât de aleasă și cât de folositoare a fost conferența pentru că asta toți și-o pot închipui cîți au cetit pe talentatul scriitor Al. Ciura.

— După ce s'a isprăvit adunarea s'au retras cu toții la banchetul dat de cei de acolo, bine și cu gust aranjat. S'au rostit mai multe vorbiri.

La ora 3 și 1/2 s'a vizitat expoziția lucrărilor de mână a femeilor din Șoroștin, care expoziție a fost foarte bine aranjată de dna preoteasă Maior și de dl inv. Țiglar.

Aci dl prof. Precup a rostit o prea frumoasă vorbire îndemnînd femeile române să-și iubească mai presus de toate portul românesc. Spune, că portul românesc e foarte laudat de străini, cari mai mult îl știu prețul, ca noi Români. Aduce de pildă pe Eminescu, care are poezii despre portul românesc, pe care l'a iubit foarte mult. Zice că Eminescu scrie despre feciorii de român, cari mergeau cătane, că atît le era de greu să-și lapede portul, încît cînd își luau rămas bun dela măicuță cîntau, că merg

„Să îmbrac haine mohorîte
Cum mi-'s mie mai urîte” etc.

Spune mai departe, că dacă desbraci pe un Român de portul românesc, i-ai luat jumătate din ce e el, rămîne să-i mai iei și limba — ș'apoi nu mai e Român!..

Apoi în cuvinte alese laudă expoziția pe care o aseamnă cu un cîmp de flori, cari de cari mai frumoase. Spune, că la o expoziție dintr'un oraș din Olanda: mai prețuit și mai laudat a fost portul și lucrurile femeilor din România!

Aduce în urmă la cunoștința tuturor celor de față, că „Reuniunea femeilor Române din cottul Hunedoarei” are un atelier cu războaie, în Orăștie, și că acest atelier ar fi cel mai bun pentru țesături naționale.

S'au împărțit apoi premii tuturor celor ce au expus lucrări la expoziție.

Au expus de toate 17 femei, 15 din Șoroștin și 2 din Armeni.

Premiul cel mai mare, dat de dl deputat Dr. Iuliu Maniu (10 cor.) i-s'a dat dșoarei Veronica Neamțiu din Armeni, al doilea de 5 cor. dșoarei Maria Țiglar a învățătorului din Șoroștin, care cu drept cuvînt merită multă laudă, după-cele mai multe (40 bucăți) și cele mai cu gust lucrate au fost ale ei și a surorii sale Anica, moartă mai zilele trecute...

Au mai fost premiate: Anica Bugner, Par. Lația, Maria Sitea, Maria Suci, Ana Sîiu, Maria Dicoi, Raf. Bian, Maria Aron, Par. Bian, Floare Dicoi, Maria Popa și Maria Lația, cari toate au expus lucrări frumoase.

Spuneau muerile de acolo, că cele mai frumoase covoară și lucruri sunt ale fostei fete a învățătorului Țiglar, numită Anica, care avea între altele expuse și cămașa de mire a bărbatului său — acum văduvit care era într'adevăr artistic lucrată.

La reușita acestei expoziții să spună că a ajutat foarte mult dna preoteasă din Șoroștin, Silvia Maior, căreia i-s'a adus laudă, și care n'a voit să primească vre-un premiu, lăsîndu-le pe acelea celorlalte expozente.

A fost apoi mult prețuită dna Anica Spătar din Armeni, care încă a avut lucruri frumoase expuse.

Cît toate acestea împreună, laudă și pomenire cu cinste s'a adus surorilor țărance, femeilor din popor, cari au lucrat și ele și au expus ce au avut mai frumos, mai bun, arătînd hărnicia și destoinicia mîinii țărancei române. Aceste sorioare din popor, ca și surorile lor inteligente, au vrednicia la reușita expoziției. Fie pe drept laudate!

— Petrecerea încă a reușit bine. A ținut pînă în ziua albă. În pauză s'a jucat „Călușorul” și „Bătuta”. A fost cu adevărat această o petrecere românească, la care au venit afară de 2—3 dșoare mai tinerele, toate damele (vre-o 50) în costume naționale românești! Laudă lor! Observă că cea mai frumos și mai artistic îmbrăcată a fost fata părintelui Domșa din Șeica-mare, dșoara Veturia Domșa, pe care publicul auzeam, că o numea: regina petrecerii... Alții poate aveau alte „regine”.

Imc.

„Agricola” din Hunedoara

prefăcută din însoțire în Societate pe acții, cu capital de 100.000 coroane.
— (Adunarea din 7 I. c.) —

Înainte cu 6 ani s'a dat ființă, — din însuflețirea unor tineri dornici de noi cărări pe terenul economic însoțirii „Agricola” cu un capital modest de 6000 cor. — Munca cinstită cu care și-a pornit această însoțire lucrările sale, și rodirile arătate chiar în întiul an au atras asupra ei luarea aminte a multor

oameni de bine, cari pînă aci erau străini de această nouă pornire, unică în felul său în ogorul economiei noastre naționale.

Sfîrșiturile morale ale acestei însoțiri să spun ca povești frumoase pe lingă vetrele țaranilor noștri din aceste părți.

Negoțul de bucate l'a înțins în largi cercuri, încît a stînginit cu desăvîrșire specula cămătarilor fără suflet. În cercul acesta „Agricola” regulează prețurile bucatelor, așa că producătorii au locul sigur unde să-și vînză bine rodirile iar cumpărătorii, țaranii noștri muncitori, au în toată bună vreme ajutorul de lipsă recerut de traiul zilnic.

Izbindele netăgăduite ale acestei porniri să adevăresc prin faptul, că în 25 April a. c., s'a decretat cu votul unanim al adunării, ca însoțirea să se prefacă în Societate pe acții cu capital de 100.000 cor., din care pînă la adunarea de constituire era deja plătit 60% adică: 60.000 cor.

În 7 I. c. s'a ținut adunarea însoțirii pentru predare și adunarea societății pe acții pentru preluarea tuturor activelor și pasivelor (averii și datorii) însoțirii.

Însuflețirea membrilor și acționarilor a făcut ca toate punctele puse pentru dezbatere în această adunare generală, să se primească cu unanimitate.

Ca bun sfîrșit al muncii cinstite să înseamnă și faptul, că azi „Agricola” are case proprii în piața Hunedoarei, case cari fac fală orașului și Românilor de aici.

Publicul mare a onorat cu deplină încredere această societate, dat fiind că depunerile spre fructificare ajunseser la 30 Iunie a. c. suma de 240.000 cor. (două-sute-patruzeci-de-mii cor.).

Înaintarea tot mai bună va urma cu siguranță, căci destoinici și buni bărbați sunt puși la conducerea acestei instituțiuni folositoare pentru poporul nostru.

În scopuri de binefacere „Agricola” ține loc printre cele mai darnice bănci ale noastre. La susținerea școalei române din Hunedoara contribuie deja dela înființare! În statute să spună că pentru scopuri de binefacere să dă dela 5% în sus așa, că adunării generale îi stă în putere să hotărască în această privință, după împrejurări cît va putea mai mult!

Nima.

Prima adunare generală a „Mugurului” din Ibașfălău.

Ziua de sf. Petru și Pavel pentru Români din părțile acestea, au fost o adevărată zi de sărbătoare, pentru că de tot sfinte au fost clipele acelea, în care Românașii noștri dedați întru toate la umilire față de toți „nădrăgarii” străini, s'au văzut stînd la masă

alături cu domni din sîngele lor, cu conducătorii lor harnici în luptele pentru binele lor, punîndu-să astfel începutul unei apropieri între domni și țărani aici în Ibașfălău, cu privilegiul adunării generale a „Mugurului”.

Însoțirea „Mugurul” s'a înființat în primăvara anului trecut, la stăruințele dlui avocat Dr. Alexandru Morariu, un neobosit lucrător pentru înaintarea în aceste părți a neamului său. D-sa a plămuit-idea înființării unei însoțiri economice-comerciale în Ibașfălău, cu menirea, să vie în ajutor țaranilor noștri în cele ale economiei și comerțului.

Că lipsa unei astfel de însoțiri a fost simțită, o dovedește însuflețirea cu care au fost primită în toate părțile. Astăzi numărul membrilor ei — care crește pe zi ce merge — e preste 3000 cu preste 6000 cote, un capital destul de considerabil. Însoțirea și-a început lucrarea astă-toamnă, sub conducerea dlui Fabiu Toma, absolvent de agronomie superioară, un om foarte priceput în afaceri de cari să ocupă însoțirea. Și s'a ajuns încă în acest an dinti la ceva cîștig.

În ziua de sf. Petru și Pavel însoțirea, și-a ținut întia adunare generală în Ibașfălău sub conducerea dlui Dr. Racota, medic în Șeica-mare. Membrii s'au prezentat în un număr foarte frumos din toate părțile — afară de cei din jurul Cohalmului. S'a cetit raportul direcțiunii. După terminarea tuturor afacerilor, adunarea s'a închis și a urmat o masă împreună, la care s'a văzut bucuria poporului de a fi și a lucra cu cărturarii săi, împreună.

S'a ridicat multe vorbiri, Dr. Morariu a vorbit pentru aceia cari i-au dat mână de ajutor la înființarea însoțirii. Zelosul avocat din Mediaș Dr. D. Roman, a vorbit pentru membrii actuali și viitori ai „Mugurului”. Dl protopop G. Simu pentru Dr. Morariu, s'a mai vorbit, pentru bună-înțelegere ce trebuie să domnească între Români, ca să poată înainta pe toate terenurile! După sfîrșitul mesei s'a întors fiecare acasă, ducînd în sufletul său nădejdea, că însoțirea condusă de oameni buni, își va implini chemarea pentru care s'a înființat. Deee bunul Dumnezeu ca nime să nu să înșele în nădejdea sa și ca „Mugurul”, întia noastră însoțire economică-comercială în aceste părți, să înflorească și să aducă roade binecuvîntate pentru toți.

R. A.

Teatru de diletanți în Zarand.

Ziua de Sânt-Petru. Pe un timp frumos, cu soare, ne punem pe motorul ce duce dela Brad la Baia-de-Criș. Lume puțină, dar multă însuflețire. Fețe vioale, surzătoare. Damele ales, neliniștite.

Motorul mînat cu benzin tremurã mereu, apoi pleacă. Sã întind de-a lãturi cîmpiiile și salba dealurilor, iar Crișul, bătrînul Criș, albit de cei ce au venit aici să ne »fure belșugul« — cum zice poetul — să scurce 'n cotituri line. De altã parte rămîne drumul de țară pe care să alungã calesele cu familiile brădene, cari merg la Baia-de-Criș la teatru.

Suntem în Baia. În pripã ne dãm bagagele jos și pornim pe jos spre oraș. În oraș lume multã. Curioși. Și nici nu-'i de mirat. De 22 ani încoace, de pe timpul cînd Zaran-dul sta sub fericita oblãduire a romãnilor mari ce-'și dorm somnul vecinic în cimitirele Tebiei și ale Bãii, de atunci Baia-de-Criș-enii nu au mai pomenit petrecere romãnească de dai Doamne. Și dela trupa lui Pascali încoace, nu s'au mai dat reprezentații teatrale romãnești în Baia-de-Criș.

Ne împraștiem care pe unde putem, pe la familii, ca să ne adunãm de searã din nou.

Sunt 8 ore. Lume puținã. Nu-'s obicnuiți oamenii cu punctuositatea. Cassa nicãiri. Întreb de unii alții. Mi-sã spune cã biletele le vinde dl comerciant R. Coțoi. Plec. La o bătãturã de pușcã dinaintea prãvăliei și dl Cotoi tocmai voia să 'nchidã. Îl strig, să mã aștepte.

Locurile bune-'s ocupate. N'are a face. Pentru cavaleri e de ajuns și »parter«-ul. Întorc. Pe fruntea edificiului în care să da teatru romãnesc, sta, dragã, un tulpian unguresc cîtu-'i mai mare. Insuși hotelul e poreclit »Tulpian szãloda«.

— Apoi fie și așa. Inteligența și fruntașii vechi s'au stins și în Baia ne-au luat locul în conducerea treburilor strãinii. Ei sunt astãzi domni mari și tari. De aceea e aci atita șovinism, de aceea să fac aici alegeri de membrii în congregație și alte. Ne-au copleșit de tot. Singur jurul e curat romãnesc. Și acum de cîtiva ani, prin stabilirea alor doi advocați Romãni aci, s'a pus temelie unei noi întãririi naționale a romãnilor de aici. Dar — să nu fiu rãu înțeles — s'a pus numai temelie, încolo nimic. Doar teatrul de azi, dacã e un fel de demonstrație frumoasă și tăcutã contra cuibului de strãini. Eu așa'l înțeleg. Și de aceea am alergat cu dragoste la el. Credeam cã să ține și asta de cinstea naționalã să le arãtãm strãinilor, cã prin puterea tinerii împreună suntem în stare a cuceri și cetãțile pierdute, a ne face în ciuda lor stãpini pe ele. Și nu m'iam înșelat. Dar prea mã întind. E aproape de 9 ore. Publicul aplaudã.

Pe binã să face vãzut »Herșcu Boccegiu« (dl invãțãtor I. Bãrna), cu »apã de Levant pentru cavalier galant« și cu cite și mai cite mãmãntșuri de ale lui. Predã bine, în mimicã și în toate atinge frumșețea pãcat cã în salã era încã zgomot,

iar alții încã nu-'l pricepeau, și așa nu a putut stîrni risul și aplauzele publicului în așa mãsura, pe cum le-ar fi meritat piesa ca scriere și predare.

Abia dupã lãsarea cortinei prin aplause ce nu să sfîrșiau, Herșcu chemat de nou. Vine și mulțumește.

Punctul al doilea din program a fost comedia »O noapte furtunoasă« de Caragiãle:

Comediile lui Caragiãle nu-'s pentru publicul nostru, din care doar 1 la sutã a fost prin București și a auzit dialectul mahalalelor lui. Iar pentru ca să fii înțeles bine, și-ar trebui public care bine să te priceapã.

Diletanții au jucat bine. Pe unele locuri foarte bine. Publicul încã a fost mulțumit, ba și mai mult de atita.

Haz-mul a stîrnit cuconu Dumitrache Titiricã Inimã rea (Dr. I. Radu) cu »ambi«-ul sãu, cu ținerea la »onoarea de familist« în tractarea cu Spiridon scriitorul, a atins perfecția. D'apoi cînd spunea cã are să ajungã pentru »mațe fripte« »moftangiu« la »cremenal«?

Conul Nae (dl V. Damian) încã a jucat bine. Stîrnea haz mult cu vorbele: »Mie îmi spui? Rușinoase!« (Femeile). Gazeta încã a cetit'o bine.

Zicã lumea ce a vrea, mie mult mi-a plăcut »Zița« (dșoara Boneu) cu mimica și cu apucãturile Dsale. »Chiriãc« (domnul I. Ciurgiu), coana »Veta« (dna Timbuș), Spiridon (dl D. Germãn) și mai ales amozatul Ricã Venturiano (dl I. Bãrna) poet și publicist, au jucat asemeni frumos, natural, pe unele locuri admirabil. Au și fost rãsplãțiți cu furtunã de aplauze.

Dar cortina să lasã și ni-'i ascunde.

Publicul dã jos în salã la cîte o bere rea și la un vin rãu servit ori prost.

Muzica dela Hațeg cu acordurile ei, nu preste mult ne chiamã în salã.

Vin cãluserii sub conducerea vãtavului (dl teolog Glava). Sunt aplaudați. Joacã frumos.

Sã începe apoi firul petrecerii. Sã înșiruie pãrechi care mai de care. Voinici și fete frumoase cum numai Zaran-dul are, își încearcã mlãdierile trupului și talpa încãlțamelor. Totu 'i șopot, cadențe, murmur și voie, voie bunã. Iar jos în salã bătrîni și cei ce nu joacã »beau și închinã pentru națtia romãnã«.

Mi-e preste puțințã să vã dau o listã completã, fie și numai a damelor presente. Pot să spun însă, cã nu erau prea multe costume și cã Bradul ar fi putut da mai mult public. Jurul, pãnã în mari depãrtãri, a fost bine reprezentat. În general public a fost mult. Ațitã la un loc rar am vãzut, ba peste tot în Brad și Baia, nici odatã.

Reușitã a fost deci și petrecerea. Zorile dalbe abia ne-au putut fugãri,

ducînd în gînd crîmpeie de vorbe aruncate a lene și arii romãnești. Ciardaș nu s'a zis.

Venitul trece preste 400 coroane. Venitul curat preste 200 coroane.

O vorbã. Diletanții și conducãtorul sunt oameni harnici. Ogor au. Nu-'l pãrãgineascã nici cînd. E varã și vremea petrecerilor. Pe muncã cu dragoste.

Aud cã sunt invitați să dea o reprezentație și în Alba-Iulia.

Ce sãmn drept de rãsplãtã a unei munci frumoase, cinstite!

Cãlin.

Convocare.

Comitetul despãrtãmîntului Aiud-Teuș al »Asociațiunii« pentru literaturã romãnã și cultura poporului romãn, invitã pe membrii și pe toți cei ce să intereseazã de literaturã și cultura poporului romãn, la adunarea generalã cercualã, ce să va ținea în 8 August st. n. 1909, la 3 oare p. m., în școala gr.-cat. din Căcova, pe lîngã urmãtorul

Program:

1. Deschiderea ședinței.
2. Raport despre activitatea despãrtãmîntului pe anul de gestiune expirat.
3. Raportul cassarului pe anul expirat și preliminarul de buget pentru anul venitor.
4. Exmiterea unei comisiuni pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.
5. Pertractarea ofertului Dlui Dr. Georgiu Șimon, prin care își susține premiul de 100 cor. pentru lucrarea literarã circumscrisã în p. 10 al protocolului adunãrii generale din anul trecut, — și pentru anul venitor.
6. Disertațiuni ori prelegeri practice, ce sunt a să însinua mai de timpuriu presiului.
7. Propuneri.

— Verificarea protocolului. — Închiderea ședinței.

Aiud, 8 Iulie n. 1909.

Ioan Maior, Corneliu Crișian,
dir. desp. actuar.

NOUȚĂȚI

— Numai numãrul de față și cel viitor să va mai trimitã acelorã cari nu și-au reînnoit încã abonamentul!

Deputatul romãn Dr. Teodor Mihail, președintele clubului deputaților naționaliști — dupã cum scrie ziarul maghiar »Az Ujság«, — își va ținea darea de seamã înaintea alegãtorilor sei, la 1 August n. în Ileanda-mare.

Sunt pline temnițele. În 15 Iulie nou a intrat în arestul din Seghedin invãțãtorul Cornel Popovici, din Șeghiște (Bihor) ca să-și facã osînda de 4 luni și 5 zile pentru agitație ce ar fi săvîrșit'o cu prilejul alegerii de deputat a pãrintelui V. Lucaci. Tot din Seghedin să spune cã pãrintele Hlinca,

preotul slovac, închis acolo de 2 ani și citeva luni, dupã ce a împlinit 3 din 4 pãrți ceruse să fie pus pe picior liber, un drept asta pe care însași legea îl dã întemnițaților cu robie de preste un an. Cum însă aci să dã mai multã ascultare președintelui de tribunal, procurorilor și directorului de arest de cît însuși celui osîndit, pãrintele Hlinca n'a cãpãtat dela ministrul »iarta-reã« cerutã. E și mai bine așa, decît să fii mai tîrziu cap plecat. În felul acesta pãrintele Hlinca mai are de robit încã vre-o 8—9 luni.

Un întemnițat din Seghedin, îi scrie »Drapelului« cã sunt pline temnițele de agitatori și puțini duelgii. Noi romãni avem acolo 7 întemnițați. Și din 20 odãi ale arestului azi abia de mai sunt goale douã, celelalte toate ocupate. Iar pe drumul temniței încã avem ațitã ziaristi cã nu-'i va mai putea cuprinde temnița. Celor din lãuntru le trimitem o razã de mîngãiere.

Cursurile de varã în Vãlenii de munte s'au început la 1 Iulie v. — Deschiderea a facut-o dl prof. N. Iorga, iar dl St. Delavrancea a rostit o vorbire de toatã frumșețã despre poezia popularã.

Inchelerea festivã a anului școlar la gimnaziul din Brad a avut loc în sala cea mare de gimnasticã, Duminecã în 11 I. c. Public mult, multe doamne. S'au declamat poezii în toate trei limbile. S'a produs corul bãieților cu vre-o trei bucãți a-lese sub conducerea harnicului invãțãtor-profesor M. Stoia și s'au împãrțit premiile. Cuvîntul de încheiere a fost al directorului substituit, dl profesor Stefan Albu. Un tablou complet al mersului invãțãmîntului, un fel de program pentru viitor. Pe scriitorul acestor șire precum și pe alții îi vor fi lãsat nemîngãiați, puținã insufletire aș putea zice rãceala, ce s'a întipãrit pe fețele tuturor cînd era vorba despre completarea gimnaziului, visul nostru de aur.

Sã nãdãjduim însă cã asta a fost numai pentru moment și cã, odatã împãcate neînțelegerile, are să urmeze și aici vremea faptelor, cari să nu ne arate inimi mai mici decît cum erau marii înaintași.

Mașinã de zburat. Tren, vapoarã, electricitate și alte tot atitea minuni ale științei azi și-au pierdut farmecul. Nici nu-'i mirare dat fiind cã 'n lumea de azi lucrul nou omoarã fãrã de milã pe cel vechiu. Una dintre cele mai noi minuni e mașina de zburat, care însă nici pãnã azi n'a putut ajunge a fi pusã în folosințã, batãr cã mulți invãțãți își bat capul cu ea. Cum aproape toate neamurile strãine au mai mulți mãestri invãțãți, cari încearcã mereu, era firesc ca să avem și noi Romãni din Ungaria, pe cineva. Și iacã domnul Vlaicu,

fiu al ținutului Orăștiei, inginer acum la fabrica de automobile Opel din Frankfurt a/m (Țara Nemțască), fiind acum pe acasă a venit la Orăștie și Simbăta în 10 l. c. a încercat pe „dealul Bemilor“ să zboare cu mașina aflată de dsa. Domnul Vlaicu a făcut 3 încercări. În toate 3 rindurile s'a urcat binișor în sus. Mai reușită însă a fost cea de a treia încercare când a zburat aproape 200 de metri.

Mașina dlui Vlaicu are forma unui zmeu uriaș, înaintea are o pinză ca o coadă întinsă de pasăre, și în laturi două aripi maril

Noi nu putem decit să-l felicităm pe dl Vlaicu și să-i dorim ca bunul Dzeu să-i încoroneze munca cu izbândă deplină.

Banca „Sebeșana“ din Sebeșul săsesc, a dăruit 40 cor. bisericii gr-or. române din Acmar, pentru ce să aduce mulțumită publică numitei bănci din partea episcopiei parohiale din Acmar.

† **Moise Lazar.** Încă unul din garda veche, pe cari îi caracteriza modestia de o parte, iar de altă parte conștiențiositatea în purtarea oficiului, a trecut la cele eterne cu **Moise Lazar**, protopresbiter, asesor consistorial în Sibiiu.

A încetat din viață, împărțit fiind cu sfintele taine, Luni în 12 Iulie n. în al 77-lea an al etății și al 51-lea al preoției.

Adormitul în Domnul a fost dintre aceia, pe cari Marele **Andreiu** îi alesese și-i trimisese la învățătură mai înaltă în străinătate, pentru a-i forma împrejurimea și ai fi oamenii de încredere. **Moise Lazar** a fost profesor la seminarul „Andreian“, apoi protopresbiter în Brad, iar în urmă asesor consistorial ordinar în senatul bisericesc. Înainte cu vre-o șase zile a fost atins de apoplexie (gută), și a trebuit să fie pus în pat, unde l'a ajuns Luni sara, la orele 8 și jumătate, alt atac, care i-a curmat firul vieții. În veci amintirea lui!

— **Valeriu Candale**, student în medicină, după un morb greu în etate de 21 ani, a încetat din viață. În 13 Iulie a. c. în Borgo Prund. Odihnească în pace.

Trăzniți la coasă. Ni-se scrie din Părău (com. Făgăraș), că în 14 Iulie n., pe la 3 ore d. a., o furtună grozavă s'a descărcat asupra acestei comune. Fruntașul țaran Zosim Șinlea, cassar comunal, era tocmai la coasă cu încă doi coșași ai sei: Bartolomei Calota și Andrei Pîrvu. Din întâmplare să aflau toți trei pe țărmerul văii ce curgea prin hotarul unde coseau, când de o dată i-a lovit trăznetul pe toți trei și au căzut morții în apă.

Nefericiții sunt jeliți de soțiile lor fiecare cu număroși orfani.

Aviz. Prin prezenta Vă facem cunoscut, că atît adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatele Sătmar și Ugocea aparținători diecesei Gherlei“ convocată pe 20 Iulie n. c. în Baia-spie, cît și petrecerea de vară contemplată cu această ocaziune nu s'a vor ținea din cauză, că magistratul orașului Baia-spie cu decisul nrul 2472 — 1909 ki. a revocat concesiunea referitor la inchirierea salei festive a hotelului orășenesc cu motivele că: învătările exmise numai cu text românesc și avizul, că costumul național e binevăzut, conțin o „demonstrație naționalistă contra statului maghiar!

Nefiind altă localitate acomodată pentru adunare și petrecere, comitetul arangiator e nevoit a amîna pe timp nedeterminat atît adunarea generală a reuniunii, cît și petrecerea de vară.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor va fi convocată la un alt loc cu invitări speciale.

Baia-mare la 12 Iulie 1909.

Pentru reuniune și comitetul aranjator:

Dr. Teofil Dragoș. Const. **Lucaciu.**

Petreceri.

— Inteligența română din Teiuș invită la petrecerea din 2 Aug. n. 1909 (s. Ilie) în beneficiul bisericii din Teiuș.

— Inteligența Română din Ernea și jur invită la petrecerea de vară ce s'a va aranja în 2 August st. n. a. c. (la sf. Ilie) în școala română din Ernea. Venitul curat e destinat pentru fondul școlai din loc.

— Tinerimea studiosă din Șibot invită la petrecerea de vară ce o va arangia Luni în 2 Aug. (St. Ilie) în sala cea mare a școlai din Șibot.

Colera. În Rusia și anume, în ținuturile Petersburg, Arhangelsk și Vologda începînd cu 1 Iulie a. c. și până în zi de azi, au fost cu totul 3409 îmbolnăviri de coleră și au murit 1253 de oameni.

Gloanțe noi pentru puștile cătănești. Cu puștile de azi să poate pușca foarte bine, în depărtare destul de mare, dar totuși au și ele un cusur. Nu poți ști la o distanță mai mare, că nimerit-ai acolo unde ai ținut, ori a intrat glonțul în alt loc.

Acum a descoperit unul așa niște gloanțe, cari au în ele un fel de materie ce face fum dacă să izbește de ceva.

Un astfel de glonț, când nimereste undeva, aprinzîndu-să materia din el, face fum și așa poți vedea cu ochii unde ai nimerit.

Pentru miliție sunt de mare folos gloanțele acestea și acum țările fac probe cu ele, dacă le-ar putea sau nu folosi la puștile cătănești.

Până acum s'au dovedit de bune și să poate că în curînd ne vom trezi cu gloanțe cu fum în ele și în arnata noastră.

Dare de samă din Philadelphia, Pa.

Societatea română de ajutor „Bănățana“ din Philadelphia, Pena, a avut ședința generală extraordinară la 20 Iunie c. în sala societății N. 229 Brown Street.

La ordinea zilei au fost: 1. Deschiderea ședinței prin d-nul președinte Timotei Boldurean. 2. Plătirea taxelor lunare și a altor competențe. 3. Inscrierea membrilor noi. 4. Depunerea jurămîntului membrilor noi. 5. Socoata petrecerii din 31 Maiu. 6. Alegerea funcționarilor noii și a comitetului pe un period pe 6 luni. — Comisia delegatoare a fost din 4 membri societari, și anume: Constantin Govosdian, preș., George Jucu, secr., Traian Mirci și Ioan Ciurea, bărbați de încredere. Alegerea a mers în bună regulă și s'au ales: Timotei Buldurean, preș., George Mara, v.-preș., Mihai B. Marian, secretar script., George Jucu, secr. financ., Dimitrie Muțiu, cassar, Ioan Ciurea și Timotei Po-

povici, controlori, Genade Galu, Traian Mirci și Vicente Dogariu, juri. Membri în comitet s'au ales: Nicolae Marian, Constantin Covoșdian, Ioan Albu, Chira Jian, Stefan Iliescu, Nicolae Magdin, Nicolae Cornic, Vasilie Dobos, Nicolae Radu și Costantin Pisat. Suplenți: Simion Minda și Simion Galu.

Mihai B. Marian,
secr. script.

POSTA REDACȚIEI

Nic. Gomboș, în *V. d. s.* Legea pentru „Economia și poliția de cîmp“ și-o putem trimite, dacă ne trimiți întii 45 fl. prețul ei și porto. Celalalte cărți cere-le la „Librăria“ română din Sibiiu, Blaj, ori dela Libr. „Tribuna“ din Arad.

Dlui **Nic. Gl.** în *G.-Szt.-imre.* Numele plantelor românești le affi în ori-ce carte de Botanică. Întreabă la librăriile cari au cărți de școală pentru gimnaziile române: Blaj, Brașov, Năsăud, — ori în cărți de specialitate în București: Scrie d. e. Librăriei C. Sfetea a școlaielor, în București.

Dsale **G. H. Ceh.** Versul despre cătănie nu-l putem publica. Nici nu e peste tot locul reușit, dar' ai avea și năcaz pentru el, că îndemni pe alții a fugi de miliție.

Ds. **B. T.** în *Icl. m.* Versul „Un nume“ nu e scris de dta. Și sub lucrarea altuia nu e iertat să-ți scrii dta numele ca și cum ai fi făcut'o însuși! Poeziile dela joc, le-om publica.

Nr. 2502. Carte pentru bucătărie cere la „Librăria Seminarială din Blaj“, „Librăria Archiepiscopale din Sibiiu“, ori-care îți trimite. E tare bună cartea doamnei Zotti Hodoș. Dar' aceea o pot folosi numai femeii ce știu treaba bucătăriei. Cele ce n'au învățat'o, meargă întii la vre-o școală de bucătărie, cum e și cea română dela Sibiiu.

Saci

să dau împrumut, în folosință, cu preț ieftin la

(414) 2-2 **Ana Lutz**
Orăștie, str. Berăriei Nr. 8.

O crijmă cu boltă

și cu grădină de un jugăr, situată în mijlocul comunei, cu învîrtire anuală de cel puțin 15.000 coroane, să vinde din mână liberă.

- Informațiuni la proprietarul:

(418) **Ioan Bârna,** 1-1
Valca-Brad u. p. Brad.

Om din patrie să bea numai ape din Ungaria!

Institutul pentru circulația și exportul de

APE MINERALE UNGARE societate pe acții în Budapest V., Băthori-utca 5-ik szám.

— „Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Băthory-utca 5. szám.“ — aduce în circulațiune exclusiv numai ape minerale naturale ungare!

Și anume apă de:

Borszék izvorul *Boldizsár*, contra morb învechit de stomac.
Borszék izvorul principal, regina apelor miner.
Borszék izv. *Kossuth*, contra lipsei de sînge.
Matild de Bodok apă acra alcalică.
Baross, contra boalei de rinichi.

Borhegyi, minător al udului.
De Boholt, răcoritoare.
De Vâlcele (Előpaták) contra gîlbînării.
Felsőrâkosi Maria, contra boalei de grumaz.
Hargitaliget, răcoritoare.

Horgász, făcînd poătă.
Casson-Salutaris.
Répath, distinsă.
Selter-săcutesc, contra boli vechi de stomac.
Stojka, contra morbului de zăhar.

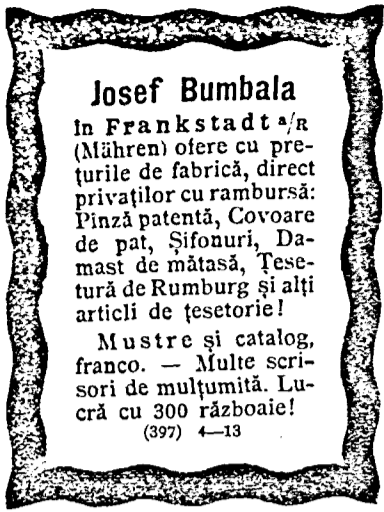
(306) **Intreabă-ți medicul și-ți va spune, că: apa acra naturală** are putere de vindecare și gust bun, ce nu să poate asemăna cu a ape acra măestrite! 13-18

Cu ape minerale ungare de-ale noastre, pot fi înlocuite aproape toate apele minerale din afară!

Depozit la: **HERMANN NUSSBAUM**, în Deva.

Căsătorie. Un tânăr român, cu un câștig lunar de 100—200 cor. având și avere materială, dorește a avea cunoștință unei dsoară sau fată frunțoasă din popor. să știe cel puțin scrie și ceti, și să fie economică bună de casă ca zestre să aibă dela 2000 cor. în sus.

Doritoarele să se adreseze acestei foi, care le va da informațiuni și adresa doritorului. (407) 3—3

Josef Bumbala

în Frankstadt a/r (Mähren) ofere cu prețurile de fabrică, direct privaților cu rambursă: Pinză patentă, Covoare de pat, Șifonuri, Damast de mătăasă, Tesetură de Rumburg și alți articli de țesătorie!

Mustre și catalog, franco. — Multe scrisori de mulțumită. Lucră cu 300 războaie! (397) 4—13

„Lumina“

Inst. de cred. și ec. soc. pe acții, Sibiiu.

Avem onoare a aduce la cunoștință on. public, că banca culturală „LUMINA“ cu sediul în Sibiiu (Nagyszeben), Str. Cismădiei Nr. 7, și-a început activitatea cu ziua de 1 Maiu 1909 n.

Banca „Lumina“ să ocupe cu toate operațiunile de bancă și în deosebi acordă împrumuturi:

- a) personale, pe lângă obligațiuni cu caventați,
- b) cambiale cu 2 giranți sau cavneți,
- c) cambiale cu acoperire hipotecare,
- d) hipotecare simple sau de alt soi,
- e) pe efecte sau prețioase
- f) cumpără și vinde efecte publice,
- g) cumpără și vinde monede
- h) acoardă împrumuturi pe produse,
- i) indeplinște afaceri de incaso sau alte afaceri de bancă,
- j) acordă credite de cont-curent pe lângă cuvenita garanție.

Banca «Lumina» primește depuneri spre fructificare cu 4°/o fără abzicere, cu 4¹/₂% cu termin de abzicere 15 zile, și cu 5% pentru depuneri mai mari, cu termin de abzicere de cel puțin 6 luni. Depunerile corporațiunilor să primesc cu 5%. Darea după depuneri o plătește institutul.

Cu tot respectul cerem sprijinul onoratului public (377) 8—10. **Diracțiunea.**

„Kristály“

Apa minerală de izvor, umplută sub presiune de acid carbonic! (398) 4—8

Imbunătățește apetitul!

Impedecă stricarea stomacului!

Să capătă în fiecare prăvălie mixtă mai de seamă.

Depozit principal la:

Ioan I. Vulcu, comerciant în Orăștie (Szászváros).

O casă de vîndut

în Orăștie pe drumul țării, constatatoare din prăvălie, cîrciumă și trafică, 3 odăi de locuit, culină, 2 pivniți, poduri aranjate pentru diferite soiuri de bucate, fîntină cu apă bună, grajd și șopru, curte mare pardosită, — tot acolo o a doua locuință nou edificată constatatoare din 2 odăi, 2 culine, camară, șopru și curte separată, casă liberă de dare, — toate cu țigla acoperite și provăzute cu lumină electrică. Circulație mare în tot decursul anului, fiind în apropierea tîrgului de săptămîină Vinerea și Sîmbăta, și fiind în drumul dela gară.

Să vinde din mână liberă.

Banii să pot plăti și pe rînd!

Adresa: **Ion Oprean,** cîrcelmar Orăștie-Szászváros. Drumul-țării. (416) 2—2

Pînzăria de lipsă la morți

atît pînzele de desupt, cit și vâlul pe față, perini, ciorapi, ghețe, nafrămi, — cu un cuvînt tot ce e de lipsă la înmormintări, — să află în alegere bogată, cu prețurile cele mai joase, la subscrisul!

Rog pentru cercetare cu încredere! (410) 3—15

Ioan Lăzăroiu, comerciant în Orăștie—Szászváros.

Pentru cultivătorii de vii.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „MUGURUL“ însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde (177) 21—25

altoi de viță de viie de toate speciile, precum și

viță americană,

cu și fără rădăcină, și, la dorință, însoțirea dă instrucție gratis ori-cui în toate ramurile culturai de viie.

Casa

din strada grădinarilor (colțul stradei) Nr. 1 în Orăștie, constatatoare din 3 odăi, culină, grădină și 2 fîntini, e de vînzare.

Informații dă administrația f.oi. (401) 3—3

Practicant. În prăvălia de fer și specerie a subscrisului, să primește un băiat bine crescut, cam de 13 până în 15 ani, pregătit cu 2—3 clase gimnaziale sau reale. Să știe vorbi bine limba română și maghiară sau germană.

Stan Stefla, comerciant în Săliște. (406) 3—3 (Szelistye, Szeben m.)

Moară de vînzare.

Moara cu vapor din Doștat (gara Conța, depărtare 8 klm.) în stare foarte bună cu locomobil de 12 puteri și cu petri nouă, să vinde din mână liberă prin licitațiune publică plus-oferentului, Duminică în 1 August st. n. la 2 ore d. a. în locuința morii. De moară să ține un teritoriu de 376 stîng. pătrați, locuință de trei odăi, șopru, grajd, toate acoperite cu țigla. Prețul strigărei 5000 cor. Licitanț au a depune 10% vadiu. (417) 2—2

„ARDELEANA“

institut de credit și econ., societ. pe acții în Orăștie—Szászváros.

FILIALĂ ÎN VINȚUL-DE-JOS (ALVINCZ)

Fonduri proprii K 1,800.000.

Depuneri K 3,000.000.

I. **Acoardă împrumuturi pe cambii și obligațiuni cu caventați** (chizeși) pe sama clientelei țărănești în condițiunile cele mai ușoare.

II. **Escontează cambii comerciale** în condițiuni favorabile cu 7—7¹/₂%. La cambiile băncilor și firmelor acoardă favoruri deosebite.

III. **Acoardă împrumuturi pe efecte publice de stat și private,** deasemenea în condițiuni favorabile cu 6—7%.

IV. **Deschide Credite de Co. Corent** pe lingă acoperire corespunzătoare firmelor și clienților ale căror afaceri reclamă dese plătiri și incassări.

V. **Execută tot felul de afaceri de bancă** ca: incassări de bancă, cumpărări și vînzări de efecte, schimbări de monede, etc. etc.

VI. **Acoardă împrumuturi hipotecare simple și cu anuități** în condițiunile cele mai ușoare. Dobînda acestor împrumuturi variază după calitatea ipoteci dela 6—7%. Cu cit hipoteca e mai bună, cu atît dobînda e mai mică. Cererile pentru împrumuturile hipotecare au să fie înzestrate cu 1) extras de cărțile funduare; 2) foile de catastru; 3) libel ori atestat de dare; 4) atestat de prețuire și 5) ori-ce alte documente cu cari s'ar putea dovedi valoarea realităților de hipotecat, cum sunt de pildă: contracte de cumpărare, chirii, arinzi, etc., — și au să se trimită direcțiunii institutului.

VII. Institutul să ocupe și cu **cumpărarea, parcelarea și vînzarea de realități** (moșii, pămînturi). Cererile pentru astfel de afaceri deasemenea au să se adreseze direcțiunii institutului.

VIII. Primește **depuneri spre fructificare,** după care plătește 4¹/₂—5% dobîndă curată. Pentru sume cari stau mai mult la institut plătește 5%. Darea de interese o plătește institutul. Depunerile făcute la institut, — chiar și sume mai mari, să pot ridica ori-și-cînd.

— Depuneri mari cari să lasă la institut timp îndelungat, să primesc și dela corporațiuni morale și dela privați, pe lingă condiții deosebite, excepționale, mai bune!

Depunerile făcute la filiala institutului în Vinț, în sume de peste 2000 de cor., să onorează cu 5¹/₂%

Sedinte pentru acordarea de împrumuturi să țin la centrală în Orăștie Martia și Vinerea, în fiecare săptămîină. — La filială Joia în fiecare săptămîină!

Ori-ce informațiune ce să cere, să dă îndată și anume gratuit, atît la centrală, cit și la filială.

(415) 2—12

Diracțiunea.

La apotecarul CORNEL DEMETER
 în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)
 să capătă următoarele preparate de mare folos:

PERONOSPIN! Mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea viilor, în contra peronosporei (a „manei“ care uscă viia). — E neasămănat mai bun și mai ieftin în folosință decât piatra vinată! Cu „Peronospin“ stropind viia, pui la 1 hectolitrul de apă praf de 50 fil., pe când piatra vinată trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind peatra vinată foarte scumpă. Prețul unui pachet este 50 fil. „Peronospinul“ este deja de 8 ani în întrebuințare cu cea mai frumoasă izbândă!

Ca fiește-care proprietar de viie să poată capătă numai adevăratul „Peronospin“, fac și ușurarea aceea, că deja la comanda de 10 pachete, îl trimitem *francat*.

— Tot aci găsiți felurite extracte (esente):

pentru a vă face singuri tot felul de beuturi răcoritoare și întăritoare, cum și rum și licuer!

Cine voește a-și pregăti singur beuturi bune și ieftine, ba și rum și licuieri foarte fine: întrebuințează aceste extracte!

Îți poți face: Rachiul de drojdie. Beutură dulce de vișine. Rachiul de bucate. Borovicica. Rachiul de prune. Șlivoviță. Rum fin pentru thee.

Apoi licuieri: Allasch. De père. De cireșe. Marascuino. De vanilie!

Prețul pentru a prepara 1 litră, costă 40 fil., din ori-care extracte!

— La același apotecar să afli renumitele:

Preparate medicale, folosite de cei mai vestiți profesori și medici și recunoscute de cele mai bune!

„Dolicin“ Mulți bărbați, femei și copii — cari deja să simțiau în gura morții și folosind tot felul de leacuri, nu să puteau scăpa de cumplita tusa, nădușală (asthma) și tusa sacă, cetiră în fine despre admirabilul „Dolicin“ care are efect de minune contra tusei, răgușelei, durerii de pept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci și folosindu-l, să vindecară! La copii și la copile contra tusei măgărești are efect admirabil! Efect asupra apetitului! Intărește corpul! Flegma o topește încit mai ușor să rupe! Ferbințele și asudatul de noapte le înceată; — mărește greutatea corpului, deci contribuie mult la însănătoșare. *Prețul este 1 coroană 20 fileri și 2 coroane.*

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic. Reuma, ischiaș, dureri de oase, — podagra! Știut este că morburile aceste ce dureri teribile cauzează, încit pe lingă întrebuințarea diferitelor medicamente, partea cea mai mare a morboșilor cercetează și diferite băi, — și în multe cazuri și acelea 's sau fără folos sau cu puțin. Chiar niște bolnavi cari suferiau de dureri de oase, podagra, reumatism, răceli de cap, dinți și nervi, — precum și scrintituri, ba chiar și de accia cari suferiau în morburi de acestea ca: reumă învechită, a cărei durere tot să mută când în mâni, când în picioare, când apoi în spate — și folosind diferite băi fără de nici un rezultat — ca probă au întrebuințat și „Caspicul“, carele aplicându-l l'au aflat de efect admirabil, — scăpându-să de groaznicile acelea de dureri! *Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 coroane.*

Kaljodsarsaparil. Puțini oameni sunt cari în tineretele lor să nu fi avut așa numitul „morbul tineretelor“ care neglignându-să, mai tirziu să ivesc rezultate neplăcute și periculoase, precum răgușala sifilitică, durere de oase, excese și zgrăbunțe pe față și pe corp, precum și rane sifilitice.

Foarte mulți cari suferiau în boalele acestea, întrebuințând „Kaljodsarsaparilul“ l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-să și tămăduindu-să de aceste morburi grele! *Prețul sticlei este 2 coroane.*

Centaurin. E de minune cîți oameni sufăr de durere de stomach, zgîrciuri, greață, puțină sau chiar nici o poftă de mîncare, mistuire rea, catarul și aprinderea de stomach, greață și vomare. Știut este cumcă stomachul are cea mai mare funcțiune la susținerea sănătății și vieții — căci dacă acesta nu e în stare să nutrească pe deplin corpul — atunci perzînd din puteri, — să nimicește corpul.

Este dovedit că la astfel de boale „Centaurinul“ este de mare efect. „Centaurinul“ e introdus în fieștecare familie ca leac de casă, încit la ori-ce boală sau dureri și zgîrciuri de stomach, numai decit să întrebuințezi! *Prețul este 1 coroană 20 fileri și 2 coroane.*

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului, numai decit comanda „Laxbonbons“-ul avînd efect admirabil. E foarte plăcut de luat, fiind zacharicale dulci, pe care și copiii le iau bucuros. *Prețul 80 fileri.*

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 6 cor. 50 fil.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină). Prețul 80 fileri.

Prav contra opăritului la copii. Prețul 60 fil.

Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri.

Unsoare contra rîielor. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil.

Picuri pentru sculament (Tripper-kankó), 1 coroană 20 fileri.

Pentru toate, scrieți, trimițînd banii nainte, ori cerînd să vă vie cu ramburs (plata la scoaterea dela postă), dela

Apotecarul **CORNEL DEMETER,**

(392) 5-10

Orăștie—Szászváros.

Editor și redactor responsabil: Alexandru Iozon.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1909
20 Iunie 27 Iunie

ACTIV

(90,039.698 Rezerva metalică Aur 87.106.140)	120,752.298	121,494.073
(37,350.000 „ Trate Aur 34,387.933)		
Argint și diverse monete	1,357.302	1,277.193
Portofoliu Român și străin	57,041.246	51,690.330
(*) Impr. contra ef. publice 12,573.450		
„ „ „ in ct cor. 17,249.791)	29,627.545	29,823.241
Fonduri publice	11,999.910	11,999.910
Efect. fond. de rezervă	15,097.446	15,097.446
„ „ „ amortizarea imob. și material	3,153.121	3,152.121
Imobili	5,973.956	5,973.956
Mobilier și Mașini de Imprimerie	704.933	704.933
Cheltueli de Administrațiune	919.595	944.564
Depozite libere	107,536.715	106,364.215
Conturi curinți	11,727.896	15,397.144
Conturi de valori	29,168.756	31,601.924
	395,060.719	395,522.542

PASIV

Capital	12,000.000	2,000.000
Fond de rezervă	26,650.782	26,711.912
Fondul amortizării imobilelor și material	3,923.808	3,932.048
Bilete de Bancă în circulațiune	241,290.040	242,925.570
Dobinzi și beneficii diverse	1,876.513	1,954.474
Depozite de retras	107,532.090	107,536.715
	395,060.719	395,522.545

Scomptul 5% *) Dobînda 5 1/2%

„SEBEȘANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Sas-Sebeș.

Capital societar: K 100.000.

Fonduri de rezervă: 115.977.

Depuneri spre fructificare: 1,101.827.

a. Primește depuneri dela privați cu 5%, dela corporațiuni morale, biserici și școale cu 5 1/2%.

Darea după depuneri o plătește institutul separat.

b. Acoardă împrumuturi ipototecare cu 7—8%.

c. Acoardă împrumuturi cambiale cu cel puțin două subscrieri cu 7—8%, fără ori-ce alte spese.

d. Acoardă credite de conto-curent, pe lingă cuvenita garanție.

e. Indeplinește afaceri de incasso, sau ori-ce alte afaceri de bancă.

Rugăm on. public, ca să ne onoreze și în viitor cu aceeași încredere cu care ne-a onorat și până acum timp de 22 ani.

(412) 2-3

Directiunea.

Dureri reumatice și nervositate.

pot fi înriurite foarte princioc prin aplicarea electricității. Mulți bolnavi își mulțumesc însănătoșirea, acestui fel de vindecare! Electricitatea să folosească cu cel mai bun rezultat la suferințe de nervi, la dureri reumatice, la slăbie generală sau sexuală, la funcționarea slabă a organelor stomacului, ficatului și rărunchilor. Il folosesc cei mai mari învățați ai vremilor celor mai noue. — Cetește cartea scrisă spre acest scop, pe care o trimite ori-cui care o cere, cu pomenirea foi noastre în care a cetit despre ea, — o trimite gratis și franco, în cuvertă închisă, și anume deosebit cartea pentru bărbați și deosebit pentru femei:

Institutul de ord. medicală
ELECTRO-VITALIZER

BUDAPESTA, Károly körut
 2., télem. 51.

Cupon pentru carte gratis! Tac-l și trimite!

Inst. medical „Electro-Vitalizer“
 Budapest IV. Károly k. 2. féleml. 51.

Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre „Cura modernă electrică“, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele _____
 Comuna și posta _____

Scrisoare de recunoștință.

Emeric Bognar, mașinist, Murdășutoara, scrie: Dle doctor! Îți trimit cu bucurie scrisoarea asta, că har D-lui și-o scriu în deplină sănătate, nu așa ca altădată. Din toate boalele m'am vindecat, încit nu pot din destul mulțumi la iscodorul „Electro-Vitalizer“-ului. Azi sunt de 43 ani, și 12 ani fusesem bolnav pe marginea gropii. (411) 2-3